

ПРОТОКОЛ

СЪБИТИЕ: Първо заседание на ТРГ 3

ТЕМА: „Бъдещо позеленяване на ОСП 20+“

ДАТА: 02 септември 2020 г.

МЯСТО: х-л „Централ“, гр. София

МОДЕРАТОР: Таня Георгиева и Даниела Михайлова, ключови експерт към ЗУ на НСМ

БРОЙ участници: 34

ОСНОВНИ ЦЕЛИ: Даване на приоритет на тема от национален интерес, служещи на широк кръг заинтересовани страни, която е релевантна към очертаните нужди на УО на ПРСР 2014-2020 в процеса на програмиране; създаване на условия за взаимен обмен на опит, знания и информация по значима тема, която е нова и по която липсва достатъчен опит; мобилизиране на заинтересованите страни в политиката за развитие на селските райони в тематичната работа на НСМ и установяване на трайни връзки между членовете на ТРГ; постигане на широка представителност; експертно съдействие и предоставяне на идеи за програмиране на зелени интервенции в рамките на бъдещия Стратегически план по ОСП за периода 2021- 2027; съвместно определяне на целите, очакваните резултати и задачите на ТРГ 3; осигуряване на приемственост с дейностите на ЗУ на НСМ към ПРСР 2007-2013; популяризиране дейността на ЗУ и ролята на НСМ, привличане на нови членове към НСМ.

ПРЕДСТАВИТЕЛИ/заинтересовани страни: Представители на: *неправителствени организации*– Фондация за биологично земеделие „Биоселена, Национална асоциация на зърнопроизводителите, Борд по говеждо и агнешко месо, Национална асоциация на производителите и преработвателите на черупкови плодове, Сдружение за териториален и екологичен просперитет, Сдружение „Институт за агростратегии и иновации“, Национална асоциация Зелена Сърница; *представители от научната и академичната общност* от: Селскостопанска академия (ССА), „Институт по почвознание, агротехнологии и защита на растенията „Никола Пушкарров“ към ССА, „Институт по аграрна икономика“ към ССА, Национален институт по метеорология и хидрология към БАН, Университет за национално и световно стопанство, Тракийски университет- Стара Загора; *представители на съветнически звена:* Национална служба за съвети в земеделието, експерти по прецизно земеделие; *земеделски производители; Федерация на независимите синдикати от земеделието* към КНСБ; *представители на МЗХГ*

(от Управляващия орган на ПРСР 2014-2020, от Дирекция „Директни плащания“ и от Координационната група за ОСП 2021-2027); *Държавен фонд „Земеделие“* и експерти от Звеното за управление (ЗУ) на Национална селска мрежа (НСМ).

КОМЕНТАРИ/бележки: Заседанието на ТРГ 3 започна в 10 : 30 ч. След като бе предоставено време на всеки един участник да се представи пред аудиторията, беше обсъден и приет предложения от ЗУ на НСМ дневен ред. Експерт от ЗУ изнесе презентация за европейския мрежови подход в политиката за развитие на селските райони, ролята на националните селски мрежи в ЕС, тяхната еволюция и трансформирането им в ОСП Мрежи след 2020 г., структурата на българската НСМ и дейността на УЗ. Участниците бяха запознати с възможността и ползите от членство в НСМ, както и с комуникационните канали на НСМ за популяризиране на информация, привличане на нови членове и пр. Обсъдени бяха и предизвикателствата в мрежовата работа, касаещи комуникацията, привличането, ангажирането и работата с широк кръг заинтересовани страни. С представителите на МЗХГ бе дискутиран и изяснен въпросът за целта на изготвения през месец юли 2020 г. от Координационното звено за Новата ОСП „Наръчник на добрите земеделски практики“, по който МЗХГ събираше до 10 август 2020 г. становища от заинтересованите страни, които следваше да посочат кои от добрите земеделски практики на наръчника могат да намерят място като мерки в Стратегическия план в новия програмен период (СПРЗСР 2021 – 2027). Участващите в заседанието се обединиха около предложението експертната работа в рамките на ТРГ 3 да не бъде ограничавана в рамките на списъка, за който стана ясно, че е с информативен характер и е насочен към фермерите. Бе направено и кратко уточнение за текущото обществено обсъждане по предложения проект на ново ПМС за разработване на СПРЗСР 2021 – 2027, чиято цел е да позволи на юридически лица с нестопанска цел, работещи в частна полза, да могат да са членове и да участват в работата на Тематичната работна група за разработването на СПРЗСР 2021 – 2027. Представителите на МЗХГ споделиха актуална информация от дискусиите с останалите страни членки на ЕС по темата, тяхната готовност и предизвикателства, касаещи „зелената архитектура“. Срещата продължи експерт на ЗУ с примери на прилаганите в рамките на НСМ различни формати за ангажиране на заинтересованите страни по темата за ОСП след 2020 г., след което продължи активна дискусия по презентирания европейски примери от страните Австрия, Финландия, Чехия, Фландрия и Нидерландия, илюстриращи техните подходи за ангажиране на заинтересованите страни в разработването на стратегическите планове по ОСП, структурирането на работни групи/подгрупи, опита в техния процес на програмиране, напредъка и предизвикателствата в тяхната работа. Ценна дискусия и обмен на опит за експертите на ТРГ 3 бе постигнат от презентирания финландски пилотен пример с 26 зелени мерки, приложими за обработваема земя, разработени в процеса на програмиране на стратегическия им план по ОСП. Примери за мерки на „зелената архитектура“ от ръководството за управляващи органи на IFOAM бяха представени от експерта на ЗУ, върху които продължи задълбочена дискусия. Фермерка сподели опит и резултати от прилагането на консервационни методи при отглеждането

на зърнени, технически и маслодайни култури- както за здравето на почвата, така и за икономическия ефект на стопанството, изразявайки позиция, че в новата ОСП консервационното земеделие следва да бъде насърчавано да се прилага от фермерите. Множество „зелени“ примери даде земеделски производител, собственик на поликултурна ферма, за която разказа как отглежда по устойчив начин на управление на пасищата различни животни (птици, овце, кози, крави), произвежда компост, който използва във ферма и така по най-ресурсоефективен начин постига множество ползи: за околната среда, за качеството на произвежданите храни (които реализира чрез собствен магазин за фермерски храни), за рентабилността на стопанството. Той даде следните няколко предложения за добри практики, които постигат голям ефект за опазване компонентите на околната среда, щаденето на природните ресурси, минимизирането на разходите, респ. повишаващи рентабилността на стопанствата: практикуване въз основа на договорни ангажименти между фермери на паша в междуредията на затревени трайни насаждения или на ниви след жътва; управление на пасища с предотвратяване на преизпасването; ефективно оползотворяване на биомаса с животински произход и компост. Участниците обсъдиха текущото състояние на подготовката на националния Стратегически план за ОСП 2021-2027, както и свързаните с програмирането неизвестни, произтичащи от все още проектното законодателство на ЕС, липсата на постигнато споразумение по МФР 2021-2027, новите амбиции на Европейски зелен пакт и заложените цели в стратегията „От фермата до трапезата“ и новата всеобхватна стратегия за Биоразнообразие 2030, както и очакванията на УО за даване на препоръки от ЕК по имплементирането на новите амбиции в стратегическия план. Изразено бе мнение, че освен „зелената архитектура“, стратегическите планове ще следва да бъдат съобразени и с разписаните в Зелената сделка цели за развитието на „зелена инфраструктура“. Преди времето за обяд и нетуъркинг бяха обсъдени научените и ненаучение уроци от програмирането, дизайна и прилагането на мерки/подмерки/ по ПРСР в двата програмни периода, както и при зелените директни плащания в настоящия програмен период- дискусия по темата провокира въпроси за резултатността за биоразнообразието от прилагането на мярка НАТУРА 2000 вече 2ри програмен период, за невъзможността да бъде отчетен резултат, по който няма измерване, сериозно обмисляне на потенциалната ефективност от бъдещо разширяване на мярката с новите зони по Натура 2000, свързани с Директивата за местообитанията, чието обнародване в държавен вестник предстои да се случи скоро. Част от участниците се ангажираха да предоставят на групата полезни информационни ресурси по част от обсъжданите аспекти на засегнатите теми.

Последва обяд с интересни неформални дискусии по официалните теми. Във втората половина на деня групата се фокусира върху определянето на основния фокус, целите и задачите на ТРГ 3, начините за структуриране на предстоящата експертна работа и технически детайли по представянето на предложения, възможностите за провеждането на бъдещи онлайн дискусии чрез дигитални инструменти (платформа zoom или др. аналогични, чрез затворени групи във face book, viber, др. облачни технологии) и привличането на др. заинтересовани страни.

Във финалната експертна дискусия в групата бяха направени следните обобщения от срещата :

- основни резултати от работата: ТРГ 3 ще разработи предложения към МЗХГ относно предварителните условия, екосхеми по стълб 1 и интервенциите по стълб 2 на разработвания Стратегическия план за ОСП 2021-2027;
- експертната работа на ТРГ 3 ще се фокусира върху всяка от следните специфични цели, дефинирани в проекторегламента на ЕС (специфична цел 4 Допринасяне за смекчаване на последиците от изменението на климата и за адаптация към него, както и за устойчива енергия; специфична цел 5 Насърчаване на устойчиво развитие и ефективно управление на природните ресурси като вода, почва и въздух; специфична цел 6 Допринасяне за защита на биологичното разнообразие, подобряване на екосистемните услуги и опазване на местообитанията и ландшафта);
- работата на групата стартира с ЦЕЛ 6;
- работата на ТРГ 3 ще се основава на практическите уроци от постигнатото по ПРСР 2014-2020 и ПРСР 2007-2013, на изготвените за целите на стратегическото планиране SWOT-анализи и напредъка в програмирането, на идентифицирани добри европейски практики и иновативни идеи, както и на богатия експертен и практически опит на членовете на ТРГ 3, разглеждайки предложенията си и в контекста на новите цели по Зелената сделка на ЕС, имплементирани в стратегията „От фермата до трапезата“ и в Стратегията за биологично разнообразие до 2030 година;
- да се представя в бъдещите дискусии актуална информация за хода на преговорите за бъдещата ОСП, както и по развитието на темата за отразяването на целите от Зелената сделка в стратегическите планове по ОСП;
- да се провеждат онлайн дискусии и споделяне на документи чрез дигитални инструменти (платформа zoom или др. аналогични, чрез затворени групи във facebook, viber, др. облачни технологии);
- привличане към работата на ТРГ 3 на повече представители на производители и преработватели, други екологични организации и МОСВ.

Участниците определиха и следните следващи стъпки: разработване от ЗУ на обсъдената в дискусия примерна „матрица“ (като форма и съдържание), както и изпращането ѝ до групата; изпращане на предложения по зададената матрица, които ЗУ на НСМ да обобщи и предостави на групата; провеждане на видеоконферентна среща на ТРГ 3 на 23.09.2020 г., от 10:00 до 12:30 ч.; споделяне с всички от ТРГ 3 на полезни информационни ресурси, касаещи експертната работа; привличане на заинтересовани страни; предоставяне от ЗУ на презентация, присъствен списък и информационни ресурси, получени от членовете на групата.